

[Steen.]

Erfaringen har vist kan være ønskeligt; men jeg følger til, at enhver Medvirkning til Ændring i det bestaaende fra vor Side maa være betinget af, at den Forholdsmæssighed, vi nu har, opretholdes. Vi har jo endnu nogen Erindring om, hvor vanskelig den Forholdsmæssighed var at tilkæmpe for os, som havde et rimeligt Krav paa den.

Og endelig har vi den Tilfid til det danske Folk, at kun Partier, om hvilke Folket skønner, at de vil øve sagligt Arbejde efter de Retningslinier, Folketingsvalgene anviser, vil have nogen Mulighed for at bestaa. Men naturligvis — naar Talen er om nye Partier, da har de jo Krav paa en rimelig Tid til at orientere sig og prøve sig frem; de har som alle Nyskabninger i Verden et rimeligt Krav paa en Tid at leve Barmelivets glade, sorgløse Dage. Men ogsaa de faar jo en Ende, og jeg har forstaaet Retsforbundets Stilling i denne Samling saaledes, at nu har dette Parti for sit Vedkommende indset, at det vist ikke længere gaar paa den gamle Maade. Den Aftale, de har truffet med Det frie Folkeparti, og efter hvilken de nu vil kunne opnaa Repræsentation i et vist Antal af Rigsdagens Udvalg, opfatter jeg som Bevis for noget saadant. Men jeg maa sige til det ærede Parti, at jeg synes alligevel, det har været noget længe om at naa dertil. Da Retsforbundet kom herind i 1926, tilbød vi fra Det radikale Venstres Side Partiet et Valggruppefællesskab, gennem hvilket det vilde kunne have opnaaet at besætte en Plads i de Udvalg, der behandler de Forslag, Partiet selv stillede, og i enkelte andre Udvalg, i hvilke Partiet maatte have en særlig Interesse. Men vi blev blankt afvist og afvist med den Motivering, at de vilde ikke have noget med noget andet Parti at bestille; de var saadan noget meget fornemt og særegent i Forhold til de øvrige Partier. Jeg lykønsker til det Fællesskab, Partiet nu har fundet, og som formentlig passer det bedre; men jeg vil være Partiets ærede Ordfører taknemmelig for en Udtalelse om, hvorvidt det, vi nu har set, og som jeg ikke paa nogen Maade skal lægge andet eller mere i, end der med Rette kan lægges ind i det, er Udtryk for, at man fra Retsforbundets Side er klar over, at nu er det vist Tid at gaa i Arbejde.

Naar jeg har sagt dette om vor rent principielle Stilling over for det Problem, som det ærede Medlem Hr. Krag har rejst, saa ønsker jeg at føje til, at der er et, som

er en bydende Nødvendighed, ja, som er Forudsætningen for, at vort Folkestyre kan faa Lov til frit at udvikle sig under Partidelingen. Det er, at vi fra alle Sider erkender og forstaaer Samarbejdets Nødvendighed, for hvis man tror, det politiske Arbejde kan forme sig paa den Maade, som Retsforbundet og Kommunisterne ved deres Indtog her mente det kunde, at vi stiller os op i hver sit Hjørne af Salen med vort Program i Haanden og læser op af det og siger: Her staar jeg, og jeg rokker mig ikke herfra, saa kan jeg forsikre, at det er mere end Folkestyret i Danmark vil kunne holde til. Det er den Sandhed, vi fra Det radikale Venstres Side erkendte efter Valget i 1929; da Folketingsvalgets Udfald klart sagde: Den Politik, det danske Folk frem i Tiden ønsker ført, er en Politik efter de Retningslinier, der er angivet af Partierne til venstre for den store skelsættende Linie i Folket og her i Salen. Vi gik ind i det Samarbejde, der efter dette Valg var en Nødvendighed. Vi gjorde det aabent og ærligt paa den Maade, som de to Partier, der udgjorde det nye Flertal, ansaa for mest praktisk og mest hensigtsmæssigt til Arbejdets Fremme, paa den Maade nemlig, at vi i Forening dannede Regering. Der manglede jo ikke den Gang, hverken fra Venstres daværende ærede Ordfører eller fra andre, der manglede ikke paa haanende og nedsettende Bemærkninger om mit Parti i den Anledning. Men i Dag, 6½ Aar efter, da tror jeg at turde sige, at Stillingen er den, at med den Partideling, der er en Kendsgerning, og naar intet Parti alene har Flertal, ja, saa vil man fra alle Sider erkende, at et Fællesministerium er en forstandig og hensigtsmæssig Fremgangsmaade for Partier, der er henvist til et Samarbejde, som gaar ind i dette Samarbejde, erkendende dettes Nødvendighed og Betydning. I alt Fald har jeg ikke for nylig hørt nogen fortælle, at naar dette Ministerium var fjernet — og det var jo vore Modstanderes naturlige Maal ved Valget at faa det fjernet —, skulde det være forbi med saadan noget Sammenroderi med en Regering fikket sammen af flere Partier. Ja, der var maaske Øjeblikke i det ærede Medlem Hr. Christmas Møllers Liv, hvor hans Evne til at vurdere den politiske Stilling i Landet paa uforklarlig Maade svigtede ham, hvor han mente, at nu var Folkets Ønske det, at der skulde tilvejebringes en rent konservativ Regering. Naa, men nu er det jo udsat foreløbig. Jeg har forstaaet det ærede Medlems Udtalelser efter Valget saadan, at nu skulde først hele Landet kulegraves, og der